

Nr 24

Skatteutskottets betänkande i anledning av motion om höjning av kapitalbeskattningen.**Motionen**

I motionen 1971: 311 av herr Hermansson i Stockholm m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen beslutar

1. att 11 § förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt skall ha nedan angivna lydelse.

11 §.

I mom. Statlig förmögenhetsskatt — — — familjestiftelse utgöra:
när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 250 000 kronor: två procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 150 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

250 000 men icke 400 000 kr.: 2 000 kr. för 250 000 kr. och 2,5 % av återstoden;

400 000 men icke 1 000 000 kr.: 5 750 kr. för 400 000 kr. och 3 % av återstoden;

1 000 000 kr.: 23 750 kr. för 1 000 000 kr. och 3,5 % av återstoden.

2. att höja arvs- och gåvoskatten med i genomsnitt 50 procent, varvid vederbörande utskott förutsättes utarbeta lämpliga skatteskalor.

Gällande bestämmelser m. m.

1970 års reform av kapitalbeskattningen (prop. 1970: 71, BeU 41) innebär i fråga om förmögenhetsskatten att skattepliktsgränsen höjts från 100 000 kr. till 150 000 kr. och att skatteskalan ändrats så att den medför lättnader för skattepliktiga förmögenheter upp till 450 000 kr. För större förmögenheter inträder skatteskärpningar. Skatten utgår med lägst 1 % för förmögenheter i skiktet 150 000—250 000 kr. och stiger till 2,5 % för förmögenheter i skiktet över 1 000 000 kr.

Tidigare spärregler mot en för hög beskattning har ersatts med en enda begränsningsregel med ett visst progressivt inslag. Denna innebär att förmögenhetsskatten och den statliga och kommunala inkomstskatten sammanlagt inte får överstiga 80 % av inkomsterna när dessa är högst 200 000 kr. För den del av inkomsterna som överstiger 200 000

kr. utgår skatt med högst 85 %. Liksom tidigare gäller att kommunal-skatten inte får reduceras och att förmögenhetsskatt alltid skall erläggas med lägst ett belopp motsvarande skatten på halva förmögenheten. De nya reglerna skall tillämpas utan särskild ansökan.

Beträffande arvs- och gåvobeskattningen innebär reformen bl. a. en generell övergång från skattefria gränsbelopp till skattefria grundavdrag. Dessa utgör 30 000 kr. för make, 15 000 kr. för barn och 3 000 kr. för övriga mottagare. Det särskilda grundavdraget för barn under 20 år har höjts från 2 000 kr. till 3 000 kr. per år. Samtidigt har nya skatteskalor införts så att en lättnad uppkommer för mindre arv och en successiv höjning för större. Vid arvslotter över 500 000 kr. till make och barn (klass I) och 250 000 kr. till övriga arvtagare (klass II) blir skärpningarna mer betydande. För sådana allmännyttiga stiftelser, som är befriade från gåvoskatt men ej från arvsskatt (klass III), innebär de nya bestämmelserna ingen höjning av skatten.

I klass I utgår skatten med 5 % för skattepliktig lott under 25 000 kr. och med 10 % i skiktet närmast däröver. Sedan stiger den successivt till 65 % för belopp som överstiger 5 000 000 kr. Skatten i klass II beräknas efter 8 % för skattepliktig lott under 10 000 kr., efter 16 % i skiktet närmast däröver och stiger sedan till 72 % för belopp över 1 000 000 kr. I klass III har skatten i de lägsta skikten satts lika med skatten i klass II men är i den mån den skattepliktiga lotten överstiger 30 000 kr. maximerad till 30 % av överskjutande belopp.

Samma skalor som vid arvsbeskattningen skall liksom nu tillämpas vid gåvobeskattningen. I fråga om gåvoskatten kan vidare nämnas att skattefriheten vid gåva till mottagarens undervisning eller uppfostran upphävts.

För att hindra att de skärpta skatterna på förmögenhet och arv får alltför ogynnsamma verkningar för de små och medelstora familjeföretagen gäller särskilda regler, enligt vilka ägare av förmögenheter i sådana företag får i princip oförändrad beskattning jämfört med tidigare.

De nya bestämmelserna har trätt i kraft den 1 januari 1971.

Vid behandlingen av motsvarande yrkanden vid 1970 års riksdag, som i den nu förevarande motionen, anförde bevillningsutskottet bl. a. att de skalor för förmögenhetsskatten, som föreslogs i motionerna, i stor utsträckning skulle bli illusoriska med hänsyn till reduceringsregelns inverkan. Även andra invändningar av mer teknisk natur kunde riktas mot detta förslag. Enligt utskottets uppfattning var skattehöjningar av den omfattning, som motionärerna föreslog, inte försvarbara från samhällsekonomisk synpunkt.

Beträffande den i motionerna yrkade höjningen av arvs- och gåvobeskattningen anförde utskottet, att en sådan höjning i det närmaste

innebar en konfiskation av de större arven. Utskottet fann de i propositionen föreslagna skalorna väl avvägda och avstyrkte motionerna även i denna del.

Utskottets betänkande godkändes av riksdagen.

Utskottet

Vid 1970 års riksdag genomfördes omfattande ändringar av kapitalbeskattningen. De nya reglerna, som trätt i kraft den 1 januari i år, innebär bl. a. skattelättnader för mindre och skärpningar för större förmögenheter och arv.

I samband med denna reform hade bevillningsutskottet att ta ställning till motsvarande yrkanden som i den nu förevarande motionen (BcU 1970: 41). Beträffande de av motionärerna föreslagna skatteskalorna för förmögenhetsskatten anförde utskottet bl. a., att dessa i stor utsträckning skulle bli illusoriska med hänsyn till 80 %-regelns inverkan, och att skattehöjningar av den omfattning som motionärerna avsett inte var försvarbara från samhällsekonomisk synpunkt. Utskottet fann vidare, att en sådan höjning av arvs- och gåvobeskattningen som motionärerna yrkat i det närmaste innebar en konfiskation av de större arven och avstyrkte motionerna.

Skatteutskottet instämmer i bevillningsutskottets uttalanden förra året och vill dessutom med hänvisning till bifogade exempel rörande förmögenhetsskatten (se bil.) framhålla, att motionärernas förslag i första hand skulle innebära skattesärpningar för mindre och medelstora förmögenheter. För mycket stora förmögenheter kan vid de valda inkomstlägena, som är extremt låga i förhållande till dessa förmögenheter, visserligen en skattesärpning uppkomma. Denna särpning bortfaller dock om inkomsten är högre. De föreslagna skatteskalorna strider således mot syftet med den genomförda reformen och mot vad motionärerna torde ha avsett.

Av vad sålunda anförts framgår, att utskottet avstyrker yrkandena i motionen 1971: 311 om höjning av såväl förmögenhetsskatten som arvs- och gåvoskatten.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionen 1971: 311.

Stockholm den 15 april 1971

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Engkvist (s), fru Holmqvist* (s), herrar Kristenson (s), Josefson i Arrie (c), Wärnberg (s), Larsson i Umeå (fp), Carlstein (s), Nilsson i Trobro (m), Wikner (s), Sundkvist* (c), Stadling (s), Olof Johansson i Stockholm (c) och Hörberg (fp).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Bilaga

Beskattnings- bar inkomst kr.	Beskattningsbar förmögenhet kr.	Inkomst- och förmögenhets- skatt, nuvarande regler, kr. ¹⁾	Ökad skatt p g a förmögenhetsinnehavet			
			Nuvarande regler		Motionärernas förslag	
			kr.	% ²⁾	kr.	% ²⁾
60 000	0	26 850				
	400 000	30 100	3 250	0,8	5 750	1,4
	1 000 000	42 100	15 250	1,5	21 150	2,1
	2 000 000	48 000	21 150	1,1	21 150	1,1
	5 000 000	65 950	39 100	0,8	62 600	1,3
	10 000 000	128 450	101 600	1,0	150 100	1,5
100 000	0	52 650				
	1 000 000	67 900	15 250	1,5	23 750	2,4
	2 000 000	80 000	27 350	1,4	27 350	1,4
	5 000 000	80 000	27 350	0,5	45 600	0,9
	10 000 000	137 250	84 600	0,8	133 100	1,3
200 000	0	126 150				
	1 000 000	141 400	15 250	1,5	23 750	2,4
	2 000 000	160 000	33 850	1,7	33 850	1,7
	5 000 000	160 000	33 850	0,7	33 850	0,7
	10 000 000	160 000	33 850	0,3	81 600	0,8
275 000	0	183 150				
	1 000 000	198 400	15 250	1,5	23 750	2,3
	2 000 000	223 400	40 250	2,0	40 600	2,0
	5 000 000	223 750	40 600	0,8	40 600	0,8
	10 000 000	223 750	40 600	0,4	41 100	0,4

¹⁾ kommunal utdebitering 22 kr.

²⁾ av hela förmögenheten.